

**İSLAM'IN ÜZERİNDEKİ
BEŞ GÖLGE**

- 1- EHL-İ BEYT
- 2- KÖLE VE CARİYE
- 3- RECM
- 4- Hz. İSA'NIN DÖNÜŞÜ
- 5- NESHMESELESİ

Prof. D. M. Zeki Duman
KAYSERİ - 2012

4

Hz. İsa...

"Hakkında tartışıp durdukları

*Meryem Oğlu İsa, Hakk'ın kavlince işte
budur!..."*

Giriş

İslâm, ilk defa Kur'an'la tesis edilmiş sâdece Hz. Muhammed'in tebliğ ettiği özel bir dinin değil, Adem (as)'den, en son peygamber Hz. Muhammed'e kadar bütün peygamberlerin çağırıldığı tevhid dininin adıdır. Bu dinin müntesiplerini 'müslimin' olarak ilk defa isimlendiren de Allah Tealadır.¹ Mesela Nuh (as), kavmine şöyle söylemiştir: *"Ben, müslüminden olmakla emrolundum."*² Yakub (as), oğullarına şunu tavsiye etmiştir: *"Sakın ha, müslim olmaktan başka bir halde ölmeyiniz!"*³ Çocuklarının ona cevabı ise, şöyledir: *"Biz, senin Tanrına; ataların İbrahim, İsmail ve İshak'ın tanrısı olan tek tanrıya ibadet edeceğiz."*⁴ Musa (as), kavmine şöyle tavsiyede bulunmuştur: *"Kavmim! Eğer Allah'a inanmışsanız, eğer O'na teslim olmuşlardansanız sâdece O'na tevekkül edersiniz."*⁵ İsa'nın havarileri: *"Biz Allah'a iman ettik. Sen de bizim müslim*

* Erciyes Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Tefsir Anabilim Dalı Öğrt. Üyesi.

¹ .Âyetin lafzına göre, ilk defa 'müslimin' diye isimlendirenin İbrahim (as) olma ihtimali de vardır. (Bkz. Hacc, 22/78.)

² .Yunus, 10/72.

³ .Bakara, 2/232.

⁴ .Bakara, 2/133.

⁵ .Yunus, 10/84.

olduğumuza şâhit ol, dediler.”⁶ Kur’an’ı işittikleri zaman ehl-i kitaptan bir kısım insanlar demişlerdi ki: “Biz ona inandık; Kuşkusuz o, Rabb’imizden gelen bir gerçektir. Zâten biz, bundan önce de müsliminden idik.”⁷

Hz. Musa’ya indirilen Tevrat ve Hz. İsa’ya öğretilen İncil’in muhtevası da İslam idi. Yahudîlik ve Hıristiyanlık ise, Tevrat ve İncil’in tahrif edilip aslının kaybedilmesiyle İslam’dan sapma neticesinde sonradan ihdas edilmiş ve İlahîlik / Semavîlik özelliklerini büyük oranda kaybedip dünyevileştirilmiş muharref dinlerdir. Bu dinlerin müntesipleri, peygamberlerinin yolundan ve ilahî mesajlardan uzaklaştıktan sonra dinlerini Yahudîlik ve Hıristiyanlık; kendilerini de Yahudîler⁸ ve Hıristiyanlar /Nasarâ⁹ olarak adlandırdılar. Sonra biri İbrahim (a.s.)’in Yahudî diğeri de Hıristiyan olduğunu iddiaya kalkıştılar. *“Oysaki İbrahim, ne Yahudî ne de Hıristiyan’dır; aksine o Hanîf Müslim idi.”¹⁰* Daha sonra da bu iki grup birbirlerinin semavî bir

6 .Al-i Imran, 3/52.

7 .Kasas, 28/53.

8 .Bkz. Al-i Imran, 3/67.

9 .Mâide, 5/14.

10 .Al-i Imran, 3/67.

hakikat üzere olmadıklarını iddia ederek kendilerini tamamen inkâra kalkıştılar...¹¹ Bugün ise, Yahudîlik, siyonizm ideolojisiyle tamamen ırkçı bir kimliğe büründürülmüş özel bir din; Hıristiyanlık da bilhassa XIX. Yüzyılda Kiliseye karşı kazanılan Rönesans ve Reform hareketleriyle birlikte tamamen dünyevileştirilmiş, ibâdetler haftada bir gün kiliseye, semavî denilen dinlerin kaynağı ve Âlemlerin Rabbi Yüce Allah ise, evrene müdahalesi olmaksızın sâdece kalplere hapsedilmiş(!) vaziyettedir...

Allah, Enbiya ve Mü'minun surelerinde İbrahim'den İsâ'ya gelinceye kadar Kur'an'da adı geçen peygamberlerin bir çoğunun adını, ortak davâlarını, hedeflerini ve muhataplarıyla mücâdelelerini kısa kısa belirttikten sonra bu peygamberler ve onlara tabi olanların, dinlerinin bir; Rabb'im Allah'tır deyip sâdece O'na kulluk etmelerinden ötürü kendilerinin de tek bir ümmet olduğunu söylemiştir. Ne var ki,

¹¹ .Bkz. Bakara, 2/113.

esasta bir olan bu tek ümmet, yukarıda da değinildiği üzere kendi aralarında kitaplarını parça parça böldüler, işlerini ve davalarını ayırdılar; her topluluk, kendi elindeki ve yolunun doğru olduğu iddiasıyla birbirine karşı övünmeye başladılar...¹²

İslam Dini, en son peygamber Hz. Muhammed'in yirmi üç yıllık tebliğ sürecinde arz ve talep yöntemiyle bizzat hayata uygulanarak ikmal edilmiş mükemmel bir Din ve Şeriattir. Rasulüllah (s.a.v.), bütün peygamberlerin ortak binası /yapıtı olan İslam'ın kuruluşunu nasıl tamamladığını, belîğ bir teşbîh ile şöyle açıklamıştır: *"Benimle benden önceki peygamberler, tıpkı bir ev inşa eden adam gibiyiz; Bu şahıs binayı kurmuş, eksikliklerini gidermiş ve güzelce süslemiş, ancak bir kerpiç yeri boş kalmış. İnsanlar çevresinde dolaşıyor, güzelliğine bakarak hayran kalıyorlar, fakat, keşke şu bir kerpiç de yerine konulsaymış, demeden de kendilerini alamıyorlar. İşte ben, o kerpici yerine koyarak binayı tamamlayan kişiyim."*¹³ Şu halde ilk insan ve ilk peygamber olan Âdem'den, en son peygamber Hz.

¹² .Bkz. Enbiyâ, 21/40-93 ; Mü'minun, 23/23-53

¹³ .Buhari, Menakıb, 18; Müslim, Müslim, edail, 20-23.

Muhammed'e kadar Kur'an'da adı geçen peygamberlerin hepsi Allah'ın gönderdiği seçilmiş elçilerdir. Onların muhataplarına tebliğ ettikleri din İslâm, kendi iradesiyle bu dini tercih edip benimseyen insan da müslim /müslüman; Allah'ı kalben tasdik etmiş ve O'ndan gelenlere kayıtsız şartsız olarak teslim olmuş demektir. Müslüm olanlar, aralarında hiçbir ayırım gözetmeksizin peygamberlere ve onlara indirilen sahifelere ve kitaplara inanmak zorundadırlar.¹⁴

Bu manâda aynı dinin farklı zamanlarda gönderilen peygamberlerinin hepsi, Allah'ın kulu ve elçileridir. Beşer olarak hiç bir peygamberin diğer peygamberden farklı bir özelliği ve kutsiyeti olmadığı gibi peygamberlerin de, *"Tanrınız, tek Tanrıdır, o halde O'na ibâdet ediniz"* ilkesinin sâdece onlara vahy ediliyor olmasından başka diğer insanlardan farklı ve ayrıcalıklı bir yönleri yoktur.¹⁵ Hz. İsa'nın diğerlerinden tek farkı, babasız olarak dünyaya getirilmiş olmasıdır. Bu da ona, diğer peygamberlerden ayrı olarak bir kutsiyet kazandırmıyor. Zira hepsinin yaratıcı Yüce

14 .Bakara, 2/285.

15 .Behf, 18/110; Fussilet, 41/6.

Allah'tır. Kaldı ki Âdem, hem babasız hem anasız olarak dünyaya getirilmiştir. Şayet farklı yaratılma insana bir kutsiyet kazandıracaksa, Âdem'in İsa'dan daha öncelikli ve daha farklı bir kutsiyet kazanması gerekirdi. Halbuki Âdem'in yoktan var edilmesi, İsa'nın babasız olarak yaratılması, onların değil, yaratıcının kudretinin belgesidir. Hiçbir peygamber ne tanrıdır ne de tanrının oğlu ya da bir parçası. Yahudîlerin, Uzeyr Allah'ın oğludur¹⁶; Hıristiyanların da İsa Allah'ın oğludur¹⁷; tanrıdır¹⁸; için üçüncüsüdür¹⁹ demeleri İslâm'dan bir sapmadır. Zâten İslam'ın adının Yahudîlik ve Nasarâ /Hıristiyanlık şeklinde değiştirilip ulusallaştırılması diğer sapmaların özünü teşkil etmektedir. İslâm ile hiç bir ilişkisi bulunmayan "Aslî günah" ve "Beklenen kurtarıcı /Mehdî" inancı da Yahudî ve Hıristiyanların, İslâm'dan sapmaları sonucu bir iman ilkesi hâline getirdikleri hurafelerin başında gelmektedir.²⁰

16 .Tevbe, 9/30.

17 .Maide, 5/72; Tevbe, 9/30.

18 .Tevbe, 9/31.

19 .Maide, 5/73.

20 .Bkz. İbn Kesir, Tefsir, II/38.

Aslı Günâh Meselesi: Pavlos tarafından Hıristiyanlığa sokulduğu söylenen bu hurafeye göre, Âdem ile Havva'nın, yasaklanan meyveden yemeleri sonucu işledikleri suçun günahı müteselsil olarak onlardan nesillerine geçmiştir. Bu yüzden her doğan bebek, günahkâr olarak dünyaya gelmektedir. Allah, büyük bir fedakârlıkla biricik oğlu İsa'yı haç üzerinde kurban etmek suretiyle insanlığı bu ezeli günahattan kurtarmıştır.²¹

Oysaki İslâm, barış ve esenlik dinidir. Allah, her insanı İslâm fıtrâtı üzere yaratmıştır.²² Yetişkinlik çağına erinceye kadar hiç kimse yaptığından sorumlu tutulmayacaktır. İnsan, ancak âkil ve baliğ olup olgunluğa, yetişkinlik çağına girdikten sonra mükellef kabul edilir ve yaptıklarından sorumlu tutulur. Herkes, sadece kendi kazandığından sorumludur²³; hiç kimse, kendi yaptığından ve sorumlu olduğundan başkasıyla yükümlü değildir.²⁴ Bu yüzden kişi istese bile, başkasının suçunun cezasını

21 .Bkz. Ziya Kazıcı, Kur'an-ı Kerim ve Garp Kaynaklarına Göre Hıristiyanlık, İstanbul, 1971, s.62-63.

22 .Rum, 30/30.

23 .Bakara, 2/285.

24 .Tahrim, 66/6.

yüklenemez.²⁵ İlk insanın işlediği suçtan dolayı, onun soyundan gelen bütün insanların sorumlu ve günahkâr doğması anlayışı, İslâm'la bağdaşmadığı gibi, evrensel bir ilke olan: 'Suçların bireyselliği' ilkesine de aykırıdır.

Evet, Âdem ile Havva yasaklanan meyveden yediler; bu yüzden günah işlediler. Fakat günahlarının farkına varır varmaz yaptıklarından dolayı büyük pişmanlık duyarak Allah'a yöneldiler; bağışlanmalarını niyaz ettiler.²⁶ Allah da samimiyetle kendisine yönelip günahlarından dolayı bağışlanmasını içtenlikle isteyen her mü'mini günahlarından arındırıp bağışlayacağı gibi onların günahlarını da bağışlamıştır. Bunun alameti olarak da onlara âyetlerini ve hidâyetini gönderip onlara dünya hayatında yol gösterdi.²⁷ Onların üzerinde günahattan bir iz kalmadı ki, nesilden nesle de intikal etsin! İslâm'da, böyle nesilden nesle devam eden bir günah anlayışı asla söz konusu değildir.

25 .En'am, 6/164; İsrâ, 17/15; Fatır, 35/18.

26 .Bkz. A'raf, 7/19-27; Bakâr, 2/34-38.

27 .Bakara, 2/38.

Mesih / Beklenen Kurtarıcı İnancı:
Kur'an'da "*el-Mesih İsa b. Meryem*"²⁸ şeklinde Hz. İsa'nın sıfatı olarak kullanılan Mesih kelimesi, Arapçada dokunmak, mesh etmek manasına gelen 'meseha / yemsehu fiilindedir. İsim olarak mesih, günahlardan arınan; tereddütsüz inanan, siddik; yeryüzünde yürüyen, seyahat eden gibi manalara gelmektedir.²⁹ Hz. İsa'ya 'mesih' denmesi de çeşitli sebeplere bağlanmıştır. Söz gelişi seyahat ettiği için veya hastalara dokunmakla sıhhate kavuşturmasından dolayı ya da yağ sürünmüş olduğu için vs.³⁰ Mesih kelimesinin aslının, "İbranca '*meshiah*' veya Aramca '*mashiha*' kelimelerinden türemiştir. Kelime, 'Tanrı tarafından atanmış, takdis edilmiş ve kutsanmış kişi' anlamlarına gelmektedir. Bu tabirin Yunanca karşılığı ise, '*christos*'dur."³¹

Mesih, aynı zamanda "Beklenmekte olan kurtarıcıya verilmiş bir sıfattır."³² Hz. İsa peygamber olarak gönderildiğinde Yahudiler, uğradıkları mağlubiyetler, çektikleri ağır baskılar

28 .Al-i İmran, 3/45.

29 .İbn Manzur, Lisanu'l Arab, 'MSH' mad.

30 .Rağıb, Müfredat, 'MSH' mad.

31 .Mahmut Aydın, Yahudî Bir Peygamberden Gentile Tanrıya: İsa'nın Tanrısallaşma Süreci, İslâmiyat, cilt: 3, sayı: 4, Ekim-Aralık, 2000, s. 62.

32 .A.J.WENSİNCK, İslâm Ansiklopedisi, 'Mesih' mad.

ve maruz kaldıkları istilalar sebebiyle kendilerinden ümidi kesmiş, gönderilecek bir kurtarıcı beklentisi içine girmişlerdi. “İsa’nın geldiği dönemde İsrail’in âhîret beklentilerinin bir parçası olarak ifade edilen gelecek mesih fikri, temelde krallıkla alakalı bir husustu. Tanrı, Davud’a, onun varislerinin İsrail tahtını /krallığını elinde tutmayı sürdüreceklerini vaat etmişti.”³³ Bu yüzden Hz. İsa’nın Davud’un soyundan gelip onun krallığını tekrar yeryüzünde tesis edecek bir mesih-kral olduğunu zannetmişlerdi. Bu anlayış, bilhassa Yahudi ve Hıristiyan inanışlarında vaz geçilmez bir ilkedir.

Bugüne kadar , “Beklenmekte olan kurtarıcı” konusunda pek çok şey yazıldı ve söylendi. Allah’ın da buyurduğu gibi, İsrail oğullarının, aşağıda geleceği üzere İsa’yı çarmıha gerip öldürdüklerini zannettikleri günden itibaren içine düştükleri tereddüt ve kafa karışıklığı sebebiyle yazılanların hiç biri, o cenahta tartışmaları bitirecek gibi görünmemektedir. Nitekim Hıristiyanlar, Hz. İsa, çarmıhta can vermek suretiyle(!) insanları aslî günahahtan

33 . Mahmut Aydın, aynı makale, aynı yer.

temizlediği gibi, dünya hayatının son dönemlerinde tekrar gelerek bütün insanları ikinci defa kurtaracağına inanmakta ve beklemektedirler. İsa hayatta iken İncil, ondan başkası tarafından ne yazıldı ne de ezberlendi. O nedenle İsa vefat ettiğinde elde böyle bir kitap mevcut değildi. İsa'nın vefatından en az 40-60 yıl sonra 'mülhem kâtipler' tarafından yazıldığına inanılan İncil nüshalarında bile yer almayan bu hurafe, 325 yılında toplanan İznik konsilinde benimsenmiş ve resmiyet kazandırılarak İncillere girdirilmiştir.³⁴ Oysaki Hz. İsa'ya indirilen orijinal metinde böyle bir şey kesinlikle mevcut değildir. Zira Kur'an, daha önce indirilen kitapları doğrulayan, haklarında konuşulanları gözetleyen /müheymin vasfıyla onlardan da haber vermektedir.³⁵

İslâm âlemindeyse, Hz. İsa'nın göğe yükseltildiği, henüz ölmediği ve kıyametin alametlerinden olmak üzere 'mehdî' kimliğiyle tekrar yeryüzüne indirileceği hadislere ve ilim adamlarından nakledilen rivayetlere dayalı bir inanç olarak yaygındır. Tartışmalar da genellikle

34 .Bkz. Mehmet Aydın, Müslümanların Hıristiyanlığa Karşı Yazdığı Reddiyeler ve Tartışma Konuları, Konya, 1989, s.162.

35 . Maide, 5/48; Saffat, 37/37.

bu üç hususta odaklaşmış bulunmaktadır. Kanaatimizce Kur'an verilerine tamamen aykırı olan bu hususlar, Ehl-i Kitap'tan nakledilen 'israiliyat'³⁶ çerçevesinde İslamî literatüre girmiştir. Kur'an'a rağmen bu yanlış inanç bir kısım ilim adamları ve halk arasında yerleşmiş vaziyettedir. Söz gelişi Buharî ve Müslim'in, Ebu Hureyre'den naklettiklerine göre Rasulü Allah (s.a.v.) şöyle demiş: *"Nefsim elinde olana yemin olsun ki, Meryem oğlunun âdil bir hakem olarak aranızda inme zamanı yaklaşmıştır. O, indiğinde haçı /salibi kıracak, domuzu öldürecek ve cizyeyi kaldıracak..."*³⁷ Kur'an'da yer verilmeyen, fakat bu vb. hadislerde yer alan rivâyetler sebebiyle İsa (a.s.), Müslümanlar arasında da tartışma konusudur.

Allah'ın, zamandan ve mekandan münezzehtir olduğuna inanmalarına rağmen pek çok Müslüman İsa'nın, semada Allah'ın yanında

36 .İsrailiyat, İslam'da olmadığı halde İsrail oğullarının tarih ve kültüre ait olup İslam literatürüne geçen ve büyük çoğunluğu gerçekte ilgisi olmayan malumâta verilen isimdir. (Geniş bilgi için bkz. Abdullah Aydemir, Tefsir'de İsrailiyat, ...)

37 .Buhari, Mezalim, 31, Büyü', 102, Enbiye, 49; Müslim, İman, 242, 343. Bu vb. hadislerin senet ve metin tenkidi açısından bkz. Prof. Dr. Hayri Kırbaoğlu, Hz. İsa'yı (as) Gökten İrdiren Hadislerin Tenkidi, İslamiyat, cilt 3, sayı: 4, Ekim-Aralık, 2000.

olduğuna inanmaktadır(!) Kur'an'daki, her canlının belirlenip tayin edilen bir ömrü olduğu; eceli geldiğinde, bir an bile geciktirilmeden öleceği ve Rasulüllah'tan önce hiç kimseye ebedilik verilmediği bilgisine rağmen onun henüz ölmediğine inananlar çoğunluktur. Hz. Muhammed'in en son peygamber, Kur'an'ın da evrensel nitelikli bir hidayet olduğu kalben tasdik edilmekle birlikte Hz. İsa'nın bir mehdi /kurtarıcı kimliğiyle âhir zamanda yeryüzüne geleceğinin beklenmesi de Müslümanların paradoksundan başka bir şey değildir.

Müslümanların elindeki İlahî Kitap'ta Hz. İsa hakkındaki açıklamaların sarih ve net olmasına ve Ehl-i kitab'a yönelik: *"Hakkında tartışıp durdukları Meryem Oğlu İsa, Hakk'ın kavlince işte budur!..."* âyetine rağmen bu cenahta da İsa tartışmaları ve yazılanlar sürmektedir. Allah'a inandığını ve kayıtsız şartsız O'na teslim olduğunu söyleyen kimsenin Kelamullah'a iyice kulak verip dinlemediği ve okudukları üzerinde imal-ı fikr edip düşünmediği sürece bizim burada yazacaklarımızın da bu tartışmayı bitirebileceğini zannetmiyoruz. Fakat umarız, şimdiye kadar yazılanlardan farklı olarak bizim burada yapacağımız doğrudan Kur'an'a dayalı

tespitler ve tefsirler dikkatleri çeker, Allah'ın Kelamı'na kulak verilir ve sadra şifa kabilinden zihinlerin durulmasına sebep olur! Bilhassa Hz. İsa'nın Allah tarafından öldürüldüğü; Allah'ın katına /yanına yükseltilmesinin zannedilen anlama gelmediği; şu andaki durumu ve kıyametin alameti olarak bilinenlerin yanlış anlaşıldığı bağlamında direkt olarak Kur'an'a dayalı açıklamalarımız bu konuda tartışmaları sona erdirmese de fikre ve bilgiye değer verenleri ikna eder kanaatindeyiz.

İslâm'da İsa, hakkında bu kısa bilgiyi verdikten sonra, şimdi de Hz. İsa'nın ailesi, kimliği, Allah'ın kudretinin bir göstergesi olarak babasız dünyaya getirilmesi ve peygamberliği hakkında doğrudan Kur'an'dan bilgiler sunacak; Yahudilerin İsa'yı çarmıha germe inancı, ölümü, şu andaki durumuyla ilgili Kur'an'a dayalı bir muhakeme /tefsir örneği vereceğiz. Daha sonra da kıyametin alameti olarak inanılan İsa'nın nüzülü ve bununla ilgili olarak tartışılan âyetler ve Hz. İsa...

“HAKK’IN KAVLİNCE MERYEM OĞLU İSA...”

İsâ’nın Ailesi ve Kimliği: Hz. İsa İmran ailesindedir. İmran Ailesi, İsrail Oğullarından bir boydur. Kur’an-ı Kerim’de bu aileden beş kişinin adı geçmektedir. Bunlar, Zekeriya, oğlu Yahya, Meryem, oğlu İsa ve kardeşi Harun’dur.

Zekeriya (a.s.) Hz. Meryem’in teyzesinin kocasıdır. Yahya ve İsa, birbirlerinin teyze çocuklarıdır. Yahya, İsâ’dan altı ay önce doğmuştur. O dönemde mabed hizmeti ve din işleri Zekeriya (a.s.)’in uhdesinde bulunuyordu.

İsa’nın Annesi: *“İmrân’ın karısı: “Rabbim! Karnımdaki çocuğu tamamen sana adadım. Benden kabul et. Sen, işitir ve bilirsin” demişti. Onu doğurduğunda, Allah onun ne doğurduğunu çok iyi bildiği halde: “Rabbim! Ben bir kız çocuğu doğurdum; ona ‘Meryem’ adını koydum; oğlan, kız gibi değildir, (fakat sen, yine de benden kabul et!) Allah’ım! Onu ve onun soyunu kovulmuş şeytandan senin korumana havale ediyorum,” dedi ve getirip mâbette Zekeriya (a.s.)’a teslim etti. Rabbi de onu husn-i kabul ile kabul buyurdu ve onu ‘güzel bir bitki yetiştirir gibi’ özenle*

bakıp yetiştirdi. Onun bakımını mâbette Zekeriya üstlendi..."³⁸

"Zekeriya, Meryem'in odasına /mihraba her gittiğinde yanında bir rızık bulurdu. Ona sordu: "Meryem! Bu sana nasıl ve nereden geldi?" Meryem, "O, Allah katındandır; Allah, dilediği kimseyi hesapsız rızık vermektedir," cevabını verdi."³⁹

Meryem Seçilmiş bir ânedir... Melekler: *"Meryem! Allah seni seçti, seni temizledi ve seni alemlerin kadınlarına tercih etti. Meryem! O halde Rabbine itaat et, secde et ve rüku edenlerle birlikte ol, dediler."⁴⁰*

Meryem'e Meleklerin Müjdesi: Melekler: *"Meryem! Allah seni kendisinden bir kelimeyle müjdeliyor. İsmi, Mesîh İsâ b. Meryem, dünyâda ve âhirette saygın ve Allah'a yakın olanlardandır. O, beşikteyken ve orta yaşlarında insanlara konuşacak. O sâlihlerdendir, demişlerdi."⁴¹*

Meryem'in Tepkisi: *"Rabbim! bana hiç bir insan dokunmamışken, nasıl benim bir çocuğum olur? dedi. Rabbi: "Aynen söylediğin gibi; sana bir beşer*

38 . Al-i Imran, 3/35-37.

39 . Al-i Imran, 3/37.

40 .Al-i Imran, 3/42, 43.

41 . Al-I Imran, 3/45, 46.

dokunmadığı halde!... Zira Allah dilediğini yaratır. O, bir işe karar verdiğinde, ona sadece 'ol' der, o da hemen olur."⁴²

Babasız Çocuk olur mu? "Allah katında İsa'nın durumu, Adem'in yaratılışı gibidir; onu topraktan yarattı, sonra ona 'ol' dedi, o da oldu. Ey Muhammed! Gerçek Rabbinden gelendir. Sakın hâl! kuşku duyanlardan olma! Sana bilgi geldikten sonra o konuda seninle tartışan kişilere de ki:" Madem âyetlere inanmaya yanaşmıyorsunuz ve beni tezkibde ısrarlısınız! "Gelin! Oğullarımızı ve oğullarınızı, kadınlarımızı ve kadınlarınızı, hepimizi ve hepimizi çağıralım; sonra da Allah'a yalvaralım ve yalancılara lanet etmesini isteyelim..."⁴³

"İşte bu, gerçek anlatımın ta kendisidir. Allah'tan başka tanrı yoktur. Allah, mutlak Azîz ve Hakîm'dir."⁴⁴

Meryem'in Hamile Kalması: "Kitapta Meryem'i de an. O ailesinden ayrılıp mâbedin

42 .Al-I İmran, 3/47.

43 .Âl-i İmran, 3/59-61 Sahiden, babasız çocuk olur mu? Meryem'in hayretle sorduğu bu durum, gerçekten bilinen yaratılış kanununa aykırı görünmektedir. Ancak bilinmelidir ki Hz. Âdem'i de Allah yaratmıştı; hem de hiç yoktan. Yaratan ve kanunları koyan O'dur. Fakat kendisi, hiçbir zaman koyduğu kanunlarla sınırlı ve zorunlu değildir.

44 .Âl-i İmran, 3/62.

doğu(sun)da bir yere çekildi. Kimseye görünmeden orada bir süre tek başına yaşadı. Ruhumuzu /Cebrail ona gönderdik ve Ruh, ona tam bir insan şeklinde göründü.

Meryem:

- *“Eğer sen muttaki bir kimse isen bil ki, senden Rahman’a sığınıyorum, dedi.”*

Ruh:

- *“Ben, ancak Rabb’inin bir elçisiyim; sana temiz bir oğlan çocuğu bađıřlamam⁴⁵ için gönderildim.”*

Meryem:

- *“Bana bir insan dokunmamışken ve ben fahişe olmadığım halde benim çocuğum nereden olsun! dedi.”*

Ruh:

- *“Aynen senin söylediğin gibi!... Rabb’in, ‘o bana göre kolaydır’ diyor. Biz bunu insanlar için bir ayet ve tarafımızdan bir rahmet olsun diye yapacağız. Bu zaten, şu anda olup bitmiş bir iştir.”*

45 .Ruh’dan maksad Cebrail’dır. O bir melek olduğu için onda ve diğer meleklerde erkeklik-dişilik söz konusu değildir. “Meryem”i Cebrail hamile bıraktı” şeklindeki safsatalar, tamamen cehaletten kaynaklanmaktadır. Onun oradaki görevi, sádece ona müjde vermektir.

“O esnada Meryem İsa’ya hamile kalmıştı bile... karnındaki bebeğiyle birlikte daha uzak bir yere başını aldı gitti.”⁴⁶

İsa’nın Doğumu: *“Doğum sancısı onu bir hurma ağacının yanına getirdi ve: “Ahhh!... bundan önce keşke ölseydim; şimdi unutulmuş gitmişim, dedi.”*

Ruh, alt tarafından ona şöyle seslendi: “Üzülme!... Rabb’in ayağının altından bir su akıttı, hurmanın dalını da sür’atle kendine doğru çek, bırak... üzerine tâze olgun hurmalar dökülsün. Haydi ye, iç; gözün aydın olsun /sevin. İnsanlardan biri seni görünce ona, ben Rahman’a savm-ı sükût adadım, o nedenle bu gün hiç bir insana konuşmayacağım, de!” Meryem bebeğini kucağına alıp kavmine getirdi.”

Kavminin Feveranı: *Kavmi onları görünce: “Dediler ki: “Ey Meryem! Sen gerçekten görülmemiş bir iş yapmışsın!!! Ey Harun’un kız kardeşi! Senin baban kötü bir insan, anan da fahişe değildi!” Sen bunu nasıl yaptın!!!”*

“Meryem kucağındakini işaret etti. Onlar: “Biz beşikteki bir bebekle nasıl konuşuruz?!”⁴⁷ Olur mu böyle şey?! dediler.”

46 . Meryem, 19/16-22.

Bebeğin konuşması: Bebek şöyle dedi: "Kuşkusuz ben, Allah'ın kuluyum; O bana Kitabı verdi ve beni peygamber yaptı; her nerede olursam olayım, O beni mübarek kıldı; hayatta olduğum sürece bana namazı ve zekâtı tavsiye etti; anama karşı beni iyi bir evlat yaptı, zorba ve isyankâr yapmadı. Doğduğum gün de öldüğüm gün de diri olarak tekrar yaratılacağım gün de bana esenlikler lütfetti."⁴⁸
"Hakkında tartışıp durduğunuz Meryem oğlu İsa, Hak'kın kavlince işte budur!..."⁴⁹

Yahudîler, bu harikulâde olay karşısında, dona kaldılar! Söyleyecek bir söz bulamadılar; artık ne inkâr edebildiler ne de yalanladılar. Daha sonra aşırı bir dille: 'Allah'ın oğludur' dediler.

Onlara Allah'ın cevabı: "Allah'ın çocuk edinmesi olmaz, hâşâ! O bir işi murad ettiği zaman, ona sadece 'ol' der, o da hemen olur."⁵⁰

"Ey Kitap ehli! Dininizde aşırı gitmeyin ve Allah hakkında sadece gerçeği söyleyin! Mesih Meryem oğlu İsa Allah'ın sadece elçisi, Meryem'e ilka ettiği

47 .Meryem, 19/23-29.

48 .Meryem, 19/30-33.

49 .Meryem, 19/34.

50. Meryem, 19/35.

kelimesi ve kendisinden bir ruhtur. O halde Allah'a ve elçilerine inanın; "üçtür" demeyin; böyle söylemekten vazgeçmeniz sizin için daha hayırlıdır. Allah, tek tanrıdır ve çocuğu olmaktan münezzehdir. Göklerde ve yerde olanlar zâten O'nundur. Allah vekil olarak yeter."⁵¹

Hız. İsa da bu gerçeğe şu sözlerle destekledi: "Allah, benim de Rabb'im, sizin de Rabb'inizdir. O halde O'na ibadet edin. Doğru yol budur!..."⁵²

Hız. İsa Allah'ın Elçisidir... "İsrail oğullarına gönderilmiş bir elçi olarak ben, size Rabb'inizden bir âyet getirdim. Ben, size çamurdan kuş heykeli yaratırım, ona nefes veririm, o da Allah'ın izniyle kuş olur. Kekemeliği ve alaca hastalığını iyileştiririm, Allah'ın izniyle ölüleri diriltirim. İnananlarsanız, bunda sizin için bir âyet vardır. Önümde olan Tevrat'ı tasdik edici olarak ve size yasaklanan bazı haramları helal kılmak üzere Rabb'inizden size bir de âyet getirdim. Artık Allah'tan korkun ve bana uyun. Allah, benim de Rabb'im sizin de Rabb'inizdir, haydi O'na kulluk edin. Bu, doğru bir yoldur."⁵³

51 Nisa, 4/171.

52 .Meryem, 19/36.

53 .Al-i İmran, 3/49-51.

İsa'da Öldürülme Endişesi... "İsâ, onlardan bir kısmının küfrünü hissedince havarilerine: "Allah yolunda bana kim yardım etmek ister?" dedi. Havârîler: "Biz, Allah'ın yardımcılarıyız, Allah'a inandık. Sen de, bizim Allah'a boyun eğen kimseler /Müslümanlar olduğumuza şâhit ol" dediler.⁵⁴

"Rabb'imiz! İndirdiğine inandık ve elçiye uyduk. Sen de bizi, şâhitlerle birlikte yaz" dedi"⁵⁵

"Onlar İsa'yı öldürmek için bir tuzak kurdular, Allah da onu kurtarmak için bir çâre hazırladı; Allah çâre yaratanların en hayırlısıdır."⁵⁶

Rabb'i İsâ'yı Teskin Ediyor... Bir de Allah: "İsâ! Ben senin canını alacağım, katıma yükselteceğim, inkâr edenlerden seni temizleyeceğim ve sana uymuş olanları kıyamete kadar inkâr edenlerin üstünde tutacağım. Sonra dönüşünüz banadır; ayrılığa düşüp durduğunuz konularda aranızda ben hüküm vereceğim, dedi."⁵⁷

54 .Al-i Imran, 3/52.

55 .Al-i Imran, 3/53.

56 .Al-i Imran, 3/54.

57 .Al-i Imran, 3/55.

İSA'YI YAHUDÎLER ÖLDÜRMEDİ!...

“Mesih’i, Allah’ın Elçisi Meryem Oğlu İsa’yı biz öldürdük, demeleri sebebiyle de onlar pek az şeye inanıyorlar. Oysaki onu onlar öldürmediler ve çarmıha germediler, ama öldürdükleri kişi onlara öyle geldi. Onun hakkında ayrılığa düşenler, bu hususta sürekli bir kuşku içerisindedirler. Onlar İsa hakkında zandan başka bir bilgiye sahip değiller. Onu, kesinlikle onlar öldürmediler. Fakat, Allah onu kendine yükseltti. Allah Azîz’dir Hakîm’dir.”⁵⁸

İsa Eceliyle Öldü ve Rabb’inin Katına Yükseltildi... Ehl-i Kitap, Hz. İsa’nın çarmıha gerilerek öldürüldüğüne inanmaktadırlar. Kur’an’da ise, İsa’nın Yahudîler tarafından ve çarmıha gerilerek öldürmediği açıktır. Bununla beraber onun, öldürülme teşebbüsünden sonraki akıbeti; nerede ve ne kadar yaşadığı hakkında Kur’an’da bilgi yoktur. Allah’ın onu, zalimlerin arasından çekip kurtardığı ve eceliyle öldükten sonra katına yükselttiği bilinmektedir. Fakat bunun ne zaman olduğu; o gün mü yoksa bir süre kavminden gizli olarak yaşadıktan sonra mı? bilinmiyor. Eğer İsa, bir süre daha yaşadıysa,

58 .Nisa, 4/157-158.

nerede ve kaç yıl yaşadığına dair doğru bir bilgiye sahip değiliz.

Kur'an vasıtasıyla inandığımız şey, Hz. İsa'nın da diğer faniler gibi ölümlü olduğu ve vâdesiyle öldüğüdür. Şu anda o da, diğer peygamberler gibi gelip geçenler arasındadır. Semada asla!... Zira Kur'an'da şu üç âyetle onun öldüğü açık ve net olarak belirtilmiştir.

*"Doğduğum gün, öldüğüm gün ve diri olarak tekrar yaratılacağım gün Rabb'im bana esenlikler /selâm lütfetti."*⁵⁹

*"İsâ! Ben seni öldüreceğim, katıma yükselteceğim, inkâr edenlerden temizleyeceğim ve sana uymuş olanları kıyamete kadar inkâr edenlerin üstünde tutacağım. Sonra dönüşünüz banadır, ayrılığa düşüp durduğunuz konularda aranızda ben hüküm vereceğim."*⁶⁰

"Ey Meryem oğlu İsâ! Sen, insanlara: 'Allah'ın dışında, beni ve annemi iki tanrı edinin mi dedin? İsâ, "Haşâ! Hakkım olmayan şeyi ben nasıl söyleyebilirim. Eğer öyle bir şey demiş olsaydım, sen onu bilirdin. Ben senin içinde olanı bilemem ama sen benim içimde

59 . Meryem, 19/33.

60 .Al-i Imran, 3/55.

olanı bilirsin. Gaybları bilen bir tek sensin. Ben onlara, sâdece bana emrettiğin "Benim de sizin de Rabb'iniz Allah'a ibadet edin" buyruğundan başka bir şey söylemedim. Aralarında bulunduğum sürece ben onların gözetleyicisiydim. **Beni öldürdükten sonra ise, onları gören /gözetleyen sen idin.** Zira Sen, her şeyi görüp gözetensin. Eğer onlara azap edersen, onlar senin kulların. Bağışlayacak olursan, Azîz sensin, Hakîm sensin."⁶¹

Bu âyetlerdeki "...öldüğüm gün...", "...seni öldüreceğim...", "...Beni öldürdükten sonra ise, onları gören /gözetleyen sendin..." cümleleri Hz. İsâ'nın ölümlü ve ölmüş olduğunun açık delilleridir. Bu üç âyete rağmen onun ölmediğini söylemek bizce mümkün değildir. Zira bu açıklamalara rağmen böyle bir söz Allah'a iftira olur.

ALLAH'IN 'YANI' YA DA 'KAT'I MI VAR?!

Bütün Müslümanlar, Allah'ın zamandan ve mekândan münezzehe olduğunu biliyor ve öyle inanıyorlar. Zira zaman ve mekân yaratılmıştır ve onların yaratıcısı da Allah Azze ve Celle'dir.

61 .Maide, 5/116-118.

Allah, zaman ve mekân yaratılmadan önce de vardı; O Ezeli ve Ebedi'dir; yaratılmışlardan hiç birine benzemez. O'na zaman ve mekân isnat etmek, O'nu yarattığı şey ile sınırlandırmak olur ki, bu akl-ı selîme ve eşyanın tabiatına aykırıdır. Dolayısıyla Allah'ın sağı, solu, önü, arkası, altı, üstü, yanı, mekânı ve zamanı yoktur. Kur'an'daki böylesi ifadeler hep sembolik açıklamalar olarak değerlendirilmelidir.

Öyleyse, âyetteki: "...Seni yanımıza yükselteceğiz...", "...onu kendi yanına yükseltti..."⁶² şeklinde çevirdiğimiz رافعك إلي ve بل رفعه إليه âyetleri nasıl anlaşılmalıdır?

Kur'an hem muhkem hem de kendi içinde mübeyyen /müfesser bir kitaptır. Onun bir kısım âyetleri diğerlerini tefsir etmektedirler. Manâ ve maksadı anlaşılmakta güçlük çekilen bazı âyetlerin başka âyetlerle tefsir edilmiş olması, Kur'an'ın kolaylaştırılması anlamında Allah'ın mü'minlere büyük bir lütfudur. Bu durum, aynı zamanda Kur'an'ı tefsir yöntemlerinin de en sağlamıdır. Yapılması gereken iş, yine Kur'an'a yönelmek ve bu âyetleri tefsir eden âyetler, dil ve

indiği çağın kültürü yardımıyla anlamaya çalışmaktır.

Söz gelişi Şu iki âyet, bu konuda bir ipucu sayılabilir: *“Allah yolunda öldürülenlere **ölüler demeyin! Onlar diridirler, fakat siz onların diri oluşlarını algılayamazsınız.**”*⁶³

*“Allah yolunda öldürülenleri ölü sanmayın. Aksine onlar, Rabb’lerinin yanında rızıklandırılmakta olan /hakiki manada yaşayan **dirilerdir.** Allah’ın kendilerine lütfundan verdiği şeylerle mutludurlar ve kendilerine kavuŐmayan gerilerindeki kimseleri: “Kendilerine hiç bir korkunun olmadığını ve asla üzülmeyeceklerini” müjdelemek arzusunadadırlar.”*⁶⁴

Bu âyetlerden anlaşılıyor ki, sâdece Hz. İsa değil, Şehitler de Allah’ın yanındadır ve rızıklandırılmaktadırlar. Bu âyetleri, ister istemez Şu soru takip edecektir: *“O halde Őehitlerin rızıklandırılmakta oldukları yer /Allah’ın yanı neresidir?”*

Bunun cevabını da Yâsîn suresinde bulmaktayız: *“Őehrin uzak köŐesinden bir adam*

63 .Bakara, 2/154.

64 .Al-i İmran, 3/169-171.

koşarak geldi ve: “Kavmim! Size gönderilen bu elçilere uyunuz; kendileri doğru yola iletilmişler; üstelik sizden bir ücret de talep etmiyorlar! Gelin, şu elçilere uyunuz, dedi”

Muhtemel ki ona: ‘Yoksa sen inandın mı?’ dediler.

“Bana ne oluyor ki, beni yaratan ve sonra da huzuruna çıkarılacak olduğum Allah’a inanmayayım! Ben Allah’tan başka bir tanrı edinir miyim, dedi. Düşünün!... Rahmân, şâyet bana bir zarar verecek olsa tapmakta olduğunuz şeylerin şefaati bana bir fayda sağlayabilir mi?! Onlar beni azaptan bile, çekip çıkaramazlar. Buna rağmen onlara taparsam ben, apaçık bir sapıklık içerisinde olmuş olamaz mıyım?”

“Ben, Rabb’inize iman ettim; hepiniz duyun, dedi” ve onu şehit ettiler.

“Gir cennete” denildi. O da cennete girince şu temennide bulundu: “Keşke benim kavmim, Rabb’imin beni başısladığını ve ikramla ağırlananların arasına kattığını bilseydi” de daha fazla direktmeseydi!...⁶⁵

Şehit edilir-edilmez ona: **“Gir cennet!...”** denilmesi, ölüm hadisesinin şehitler için gerçek

65 . Yasin, 36/20-27.

manada dirilmek; asıl ve ebedî hayata intikal etmek anlamında bir süreç, fânî âlemden bakî âleme geçiş süreci olduğuna bir delildir.

“Keşke benim kavmim, Rabb’imin beni bağısladığını ve ikramla ağırlananların arasına kattığını bilseydi” âyeti de, hem Rabb’lerinin yanı olarak belirtilen yerin, cennet; hem de âhret ve cennet hayatının şehitler için başlamış olduğuna açık bir delildir. O halde şehitler, diğer ölümler gibi değiller; onlar için Kabir hayatı, Kıyamet, Berzah, Mahşer, Hesap, Amellerin tartılması ve değerlendirilmesi gibi sıkıntılı süreçler yoktur. Ölümler bu süreçleri teker teker yaşarken, şehitler doğrudan doğruya gerçek hayata intikal etmekte ve cennette mutlu müreffeh olarak yaşamaktadırlar.

Anlaşıyor ki, şu anda şehitler için Ahiret Hayatı /ebedi hayat başlamıştır. Onlar cennet nimetleri içerisinde, gerçek manada yaşamaktadırlar;

Allah’ın katından / yanından maksat Cennet olduğu anlaşılınca, Hz. İsa hakkında söz konusu olan *إليه* ve *إليّ* den maksat da cennet olmalıdır. O halde Hz. İsa da şu anda şehitler gibi cennettedir ve emsalsiz nimetlerle izzet ve ikram ile

ağırlanmaktadır.

Buradan şöyle, genel bir kanaate varmak da mümkündür: Şehitlerle peygamberlerin ölümleri demek, gerçek manada dirilmeleri ve gerçek hayata intikal edip yaşamaları demektir. Peygamberlerle şehitler, şu anda diridirler, cennette mutlu ve müreffeh olarak ebedî hayata yaşamaktadırlar; mahşer, hesap, ceza korkusunu atlatmış durumdadırlar. Bu iki zümre için ölüm ve ölüm acısı değil, gerçek ve ebedî hayata intikal sürecini ve hakiki lezzeti yaşamak vardır.

“ İSA’NIN NÜZÛLÜ” TARTIŞMASI

Yukarıda kısa da olsa açıkladığımız gibi hem Yahudiler ve Hıristiyanlar hem de Müslümanlar, Hz. İsa’nın ölmediğine; Müslümanların bir kısmı, üç ya da yedi saat gibi kısa bir süre ölü kaldıktan sonra tekrar diriltilip semaya /Allah’ın yanına çıkarıldığına ve âhir zamanda yeryüzüne tekrar indirileceğine inanmaktadırlar. Hâlbuki Kur’an’dan naklettiğimiz alıntılara göre, “Hakk’ın kavlince...” böyle bir şeyi söylemek mümkün değildir. O halde, hiç olmazsa Kur’an’a inananlar açısından bu sorun mutlaka yine Kur’an vasıtasıyla çözüme kavuşturulup

aşılmalıdır...

Öncelikle belirtmeliyiz ki, Kur'an'ın haber verdiği tarihî bir konu ne muharref dinler /İsrailiyyat vasıtasıyla çözümlenebilir ne de sihhati meşkur rivayetler yoluyla. Kur'an'ın kavramları gibi Kur'an'ın meseleleri ve ondaki tarihî konular da öncelikle dil ve Kur'an bütünlüğü içerisinde çözümlenmelidir. Biz bu yöntemi uygulayarak 'Hz. İsa'nın Nüzulü' meselesini de Kur'an'a yönelteceğimiz şu üç soruyu alacağımız cevaplarla çözüme ulaşabileceğimize inanmaktayız:

1. "Ölümsüz /ebedî ya da eceli tehir edilmiş insan var mıdır?"
2. "Ölmüş bir insanın dünyaya tekrar dönmesi mümkün ve muhtemel midir?"
3. "İsa, zannedildiği gibi kıyâmetin alâmeti midir?"

1. "Ölümsüz /Ebedî ya da Eceli Tehir Edilmiş İnsan Var mıdır?"

İster Ehl-i Kitap'tan olsun ister Müslümanlardan, Hz. İsa'nın ölmediğine, canlı olarak semaya yükseltildiğine inananların, Kur'an'dan ve Sünnet'ten sahih bir delil

getirmeleri mümkün değildir. Onlar, bazı âyetleri, maksadını aşacak şekilde yorumlamakta, sıhhati tartışılan hadis ve rivayetleri esas almaktadırlar. Mesela yukarıda İsa'nın öldüğüne delil olarak sunduğumuz üç âyetten ikincisi: *"İsa, biz seni öldüreceğiz, katımıza yükselteceğiz ve kâfirlerden temizleyeceğiz..."*⁶⁶ şöyle yorumlanmaktadır:

Taberî'ye göre âyetteki, *'müteveffike'* kelimesinin kök anlamı, "Birinden alacağını, malını tam olarak kabz etmek, çekip almak" demektir. O halde Allah şöyle demek istemiştir: "İsa, biz seni, uyku vefatı ile vefat ettireceğiz." Buna göre, Allah İsa'yı bir süre uykuda tuttu, sonra uyandırıp yanına yükseltti.

Taberi ve bu kanaatte olanlar görüşlerini Zümer suresinin kırk ikinci âyetle desteklemek istenmiştir⁶⁷: *"Allah, ölümü ânında ve uykusunda ruhları lenfüs alır; ölümüne hükmedilenlerinkini tutar diğerlerini de belirlenen ecele kadar geri salıverir."*

Taberî'nin bu yorumu hem dil açısından hem de delil gösterdiği âyet açısından isabetli

66 .Al-i İmran, 3/55. (Meryem, 19/33;Maide, 5/116-118.)

67 .Zümer, 49/42.

görünmemektedir. Zira bu kelimenin kök anlamı, “*kabz etmek, çekip almak*” anlamındadır. Fakat, biliniyor ki fiiller ziyâde bablara /formlara nakledildikçe manâları da farklılaşır. Aşağıda açıklanacağı üzere ‘veâ’ ile ‘veffa’ ve ‘teveffa’ babları aynı manaya değil, bunların üçü de ayrı manalara gelmekte ve kullanılmaktadır.

Delil gösterilen âyet de, kanaatimizde yanlış değerlendirilmiştir. Çünkü bu âyette, “*Allah, ölümü ânında ve uykusunda ruhları lenfüs alır...*” buyuruyor. Ruhların alınması, nefsin ölümü anlamındadır. Zira devamındaki: “*...Ölümüne hükmedilenlerin ruhunu tutar...*” ifadesi, artık o hayata dönmez, demektir... Ayrıca bu âyet delil gösterilerek ‘*müteveffike*’ kelimesinin taşımadığı bir manayı vermek de isabetli değildir. Zira ‘vfâ’ kelimesinde ‘uyuttu’ manası bulunmamaktadır.

İkinci bir yorum: ‘*müteveffike*’ kelimesi, bir şeyi tam yapmak; alacağını eksiksiz almak anlamındadır. Buna göre âyet, “Seni öldürmeden, diri olarak yeryüzünden tamamen alıp semaya yükselteceğiz”⁶⁸ anlamındadır.

68 .Zümer, 49/42.

Mevdudî'ye göre 'müteveffike', "Seni görevden çekip alacağız" onların arasında perişan halde bırakmayacağız,⁶⁹ demektir.

Ka'bul-Ahbar, Vehb b. Münebbih ve Ebu Hureyre'den nakledilen rivayetlere göre, "Allah İsa'yı 'üç saat süreyle öldürdü'; başka bir rivayete göre 'Yedi saat süreyle öldürdü' sonra diriltti ve semaya yükseltti."⁷⁰

Bu görüşte olanlardan bir kısmına göre de âyetin metninde takdim-tehir bulunmaktadır; âyet, aslen şöyle olmalıdır: "İsa! Biz seni katımıza yükselteceğiz, insanlardan temizleyeceğiz ve (yeryüzüne indirdikten sonra) öldüreceğiz."⁷¹

Biz bu yorumlar üzerinde durmayacağız. Zira, sıhhati meşkur rivâyetlere dayalı düşüncüyü esas alıp âyeti ona delil olarak kullanmak şeklindeki yanlış bir yaklaşımla, âyete lafzın taşımadığı manayı vermenin tartışılacak bir yanı yoktur. Bilhassa Kur'an'da, kast edilen

69 .Mevdudî, Ebu'l-A'lâ, Tefhimu'l-Kur'an'ın Anlamı ve Tefsiri (trc.: Heyet tarafından), İstanbul, 1986, I/230.

70 .Bkz. Taberî, a.g.e., III/203, 204; Kurtubî, Ebu Abdillâh Muhammed b. Ahmed, el-Cami' li Ahkâmi'l-Kur'an, Beyrut, tsz. IV/99-100; İbn Kesir, Tefsir, II/38-39.

71 .Bkz. Bkz. Taberî, a.g.e., III/203, 204; Kurtubî, a.g.e., IV/99-100; İbn Kesir, Tefsir, II/38-39

mana açık olmasına rağmen, onun aksine, manayı zorlamak; özellikle de âyetin metninde değişiklik yapmaya götürecek kadar tahrifatla manayı zorlamak da tefsir değildir!...

Biz, âyeti üç açıdan anlamaya çalışacağız: Birincisi *'teveffa'* formunun Arapçada kullanıldığı manası; ikincisi, bu formun Kur'an'da geçtiği âyetlerde taşıdığı mana; üçüncüsü de, Kur'an açısından ölümsüz insan ya da öldükten sonra tekrar dirilecek insanın olup olmadığını tahkik ve tespit etmek.

a) *'Teveffa'* Formunun Arapça'da Kullanıldığı Manâ:

Âyetteki *'Müteveffike'* kelimesi, bir şeyi tam yapmak, eksiksiz olarak yerine getirmek, manasına gelen *'vefâ / yefî'* fiilinden *'tefa'ul'* babının ism-i fail formudur. Bu kelimenin *'Teveffa'* formu Kur'an'da on üç âyette toplam yirmi dört defa geçmektedir. Bunların hepsinde ruhunu kabz etmek /canını almak, öldürmek manasında kullanılmıştır. Aynı fiilin *'tefil'* babındaki *'veffa'* formu ise, tam yapmak, hakkını tastamam ödemek, eksiksiz ve kusursuz almak

ya da ödemek anlamındadır.⁷² Rağıb, Kur'an'dan verdiği örneklerle 'teveffa' formunun 'ölüm' manasında kullanıldığını, bu şekilde açıkladıktan sonra demiştir ki, her ne kadar "ölüm vefatı değil, rif'at ve ihtisas vefatıdır" denilse de İbn Abbas, "ölüm vefatı" olduğu kanaatindedir.⁷³ Biz, burada sâdece 'teveffa' formunun, Kur'an'daki kullanımına aşağıdaki âyetleri örnek vermek suretiyle konuya açıklığa kavuşturacağımıza inanıyoruz.

b) 'Teveffa' Formunun Kur'an'da Kullanıldığı Manâ:

إِنَّ الَّذِينَ تَوَفَّاهُمُ الْمَلَائِكَةُ ظَالِمِي أَنْفُسِهِمْ قَالُوا فِيمَ كُنْتُمْ ...
"Meleklerin, kendilerine zulmetmiş olanlara: "Siz kimlerin arasındaydınız?" diyerek **canlarını aldığı** kimseler: "Biz müstazafların /zayıf görülüp ezilenlerin içindeydik, diyecekler."⁷⁴

فَلْيَتَوَفَّأَكُم مَّلَكُ الْمَوْتِ الَّذِي وُكِّلَ بِكُمْ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُمْ تُرْجَعُونَ
"Onlara de ki: "Sizin için görevlendirilmiş olan **ölüm meleği /melekülmevt sizi öldürecek, sonra da Rabb'inize döndürüleceksiniz.**"⁷⁵

72 .Bkz. Rağıb, Müfredat, 'VFY' mad.; İbn Manzur, Lisan, 'VFY' mad.

73 .Rağıb, Müfredat, 'VFY' mad.

74 .Nisa, 4/97.

75 .Secde, 32/11.

“Size ölüm geldiğinde *melekülmevt*, görevrinden asla taviz vermeksizin /tefrît *sizin canlarınızı* alacaktır.”⁷⁶

فَلَمَّا تَوَفَّيْتَنِي كُنْتَ أَنْتَ الرَّقِيبَ عَلَيْهِمْ وَأَنْتَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ
“İsa: *İsa: “Beni öldürdükten sonra onları sen gözetler oldun; sen, zâten her şeyi görmektesin /gözetlemektesin...”*”⁷⁷

وَلَوْ تَرَى إِذْ يَتَوَفَّى الَّذِينَ كَفَرُوا الْمَلَائِكَةُ يَضْرِبُونَ وُجُوهَهُمْ
“Meleklerin, yüzlerine ve kışklarına vura vura ve yakıcı cehennem azabını tadımız diye diye *kâfirleri öldürdüklerini* şâyet görseydin” dehşete kapılırdın.⁷⁸

اللَّهُ يَتَوَفَّى الْأَنْفُسَ جِئْنَ مَوْتِهَا وَالَّتِي لَمْ تَمُتْ فِي مَنَامِهَا فَيُمْسِكُ
“Allah, ölümü ânında ve uykusunda *ruhları lenfüs alır; ölümüne hükmedilenlerinkini tutar diğerlerinkini de belirlenen eceline kadar geri salıverir.*”⁷⁹

Belirtmek isteriz ki, bu ve diğer âyetlerin tamamını teker teker lafız ve mana yönünden tahlil edilip anlaşıldıktan sonra âyetler üzerinde teker teker denedik, ‘teveffa’ formuna, dil ve

76 .En’am, 6/61.

77 .Maide, 5/117.

78 .Enefal, 8/50.

79 .Zümer, 39/42.

âyetin siyak-sibak bütünlüğü içerisinde ‘ölüm’ manasından başka bir manayı vermemiz mümkün olmamıştır. Yukarıda da belirttiğimiz gibi kanaatimiz odur ki, aksi yönde yapılan yorumlar, Kur’an ve dil merkezli değil, daha ziyâde Ehl-i Kitap’tan İslâm kültürüne geçmiş olan israiliyyatın etkisi altında yapılmıştır. O doğrultuda rivayet edilen hadisler ise, tahkik ve metin tenkidi yapılmadan düşünceyi esas alınıp âyetin manasını ona yaklaştırma çabasıyla zorlanmıştır.

Reşid Rıza ve İzzet Derveze’ye göre de: ‘Müteveffike’den maksat: “seni öldüreceğiz”; ‘Rafiuke’den maksat ise, “tekrîm”dir, yani senin saygınlığını artıracamız, makamını yükselteceğiz demektir.⁸⁰

c) Ölümsüz İnsan Var mıdır?

Her canlının ölümlü olduğu; hepsine belli bir ömür belirlenip tayin edildiği Kur’an’dan edindiğimiz bilgidен öte, bizzat dünya hayatının yaşanmakta olan bir realitesidir. Çünkü dünya hayatı salt, “kimin amel bakımından daha iyi olduğunun imtihan edilerek denenip

80 .Bkz. Derveze, a.g.e., VIII/108.

belirlenmesi maksadıyla var edilmiştir.”⁸¹ Maksat hasıl olduktan sonra, Allah’ın zatından başka her şey yok olacaktır.⁸² Kur’an’da bunu ifade eden pek çok âyet mevcuttur. Söz gelişi, şu üç âyeti burada hatırlayabiliriz:

*“Her canlı, ölümü tadacak, sonra da bize döndürülecektir.”*⁸³

*“Her canlı, ölümü tadacak, ancak kıyamet gününde ücretleri kendilerine tam olarak ödenecektir /tüveffevne.”*⁸⁴

*“Eceli geldiğinde hiç kimsenin süresi ne bir an öne alınır, ne de gecikrilir!...”*⁸⁵

Bu ve benzeri âyetlerde, her canlının mutlaka bir gün öleceği söylenirken, asla istisnaya yer verilmemiştir. Şâyet Hz. İsa, bu genel kuraldan istisna bir beşer olsaydı, mutlaka “İsa, Meryem oğlu İsa, Mesih Meryem oğlu İsa hariçtir” denilmeli değil miydi? Oysaki Kur’an’da böyle bir istisnaya rastlamak mümkün değildir.

81 .Bkz. Mülk. 67/2.

82 .Kasas, 28/88; Rahman, 55/27.

83 .Ankebut, 29/57.

84 .Al-i Imran, 3/185.

85 .Bkz. A’raf, 7/34; Yunus, 10/11,49; Nahl, 16/61.

Anlaşıyor ki, Kur'an açısından bakıldığında Hz. İsa da dahil, ölümsüz insan ya da ölümü tehir edilmiş insan asla söz konusu değildir.

2. "Ölmüş bir insanın dünyaya tekrar dönmesi mümkün ve muhtemel midir?"

Zâten her insanın belli bir ömrü ve sınırlandırılmış bir eceli olunca, dünya ömrüyle sınırlı da olsa, 'ebedilik' vasfına sahip bir insanın olması da mümkün değildir. Nitekim Allah Teala, Peygamber'ini teselli maksadıyla indirdiği bir âyetinde bu gerçeğe de açıklık getirmiştir: *"Biz, senden önce de hiç bir beşere ebedilik vermedik. Şimdi sen öleceksin de onlar ebedi mi yaşayacaklar?!"*⁸⁶

Bu âyette, bilhassa *"Senden önce hiç kimseye ebedilik vermedik..."* cümlesi, bu gerçeğin en açık bir ifadesinden başka bir şey değildir.

*"Her canlı ölümü tadacaktır; bir deneme /fitne olarak sizi şerle ve hayırla imtihan ederiz. Neticede siz, sâdece bize döndürüleceksiniz."*⁸⁷

Hayat, ne oyundur ne de oyuncak... her şey, Kur'an'da 'hakk' kavramıyla ifade edilen belli bir

86 .Enbiya, 21/34

87 .Enbiya, 21/35.

maksat için yaratılmıştır. Kâainatta amaçsız ve maksatsız yaratılmış tek bir şey dahi mevcut değildir. Elbette Evrenin merkezindeki en değerli varlık olan insan da önemli bir maksat için yaratılmıştır. Dolayısıyla o maksadı gerçekleştirmek için her insana bir ömür ve kendi bedeniyle birlikte bir ruh verilmiştir. Herkes kendi ömrünü, kendi beden ve ruhuyla ya akıl ve irâdesine göre ya da hevâ-i nefsine göre yaşamaktadır. Bütün insanlar, sorumluluk /mükellefiyet çağına girdiği ândan itibaren kalan hayatı boyunca iyi ya da kötü, bütün yaptıklarını kendi lehlerine veya aleyhlerine işlemektedirler. Nefsini maddî ve mânevî kirlere bulayan da insanın kendisidir, arındırıp yücelten de... Reankarnasyon'a inananların iddia ettikleri gibi, öldükten sonra hiç bir insanın ruhu başka bir bedenle dünyaya tekrar gelmeyecektir. Bu ilkeye Hz. İsa da dahildir. Çünkü onun, bu hususta istisna edildiğine dair Kur'an'da bir işâret dahi bulunmamaktadır.

“Kendilerine azabın geleceğini ve bu yüzden zalimlerin: “Ey Rabb’imiz! Yakın bir müddetle de olsa bize süre ver de senin dâvetine uyalım ve peygambere tabi olalım” diyecekleri gün hakkında insanları uyar.

Daha önce, “Bize zeval yoktur, diye yemin edenler, yoksa siz değil miydiniz?”⁸⁸

“Şeytanlara tabi olanlar diyecekler ki: “Keşke bize bir hayat daha verilse de, uyduğumuz kimselerin bu gün bizden alakayı kestikleri gibi biz de onlardan alakayı kessek...”⁸⁹

“Keşke bizim için dünya hayatına bir defa daha dönüş olsa da mü’minlerden olsak!”⁹⁰

“Azabı gördükleri zaman bir de şöyle diyecekler: ‘Keşke benim için dünya hayatına bir defa daha dönüş olsa da iyilerden olsak!’ Hayır, âyetlerim gelmişti de sen onları yalanlamıştın; büyüklük taslamış, inkârcılardan olmuştun.”⁹¹

*“Ey iman edenler! Mallarınız ve çocuklarınız size Allah’ı unutturmayın! Bunu yapanlar, kesinlikle zarar etmişlerdir. Herhangi birinize ölüm gelip de: “Rabb’im! Az bir süreyle de olsa ecelimi geciktir de sadaka verip iyilerden olayım!” diyeceğiniz an gelmeden önce, size verdiğimiz rızıktan harcayınız. **Zira eceli geldiğinde Allah, hiç kimsenin ecelini***

88 .İbrahim, 14/44.

89 .Bakara, 2/167.

90 .Şuara, 26/102.

91 .Zümer, 39/58.

tehir etmez. Allah yapmakta olduklarınızdan haberdardır.”⁹²

3. “İsa, Zannedildiği Gibi Kıyâmetin Alâmeti midir?”

Hız. İsa'nın, kıyametin alametlerinden olmak üzere yeryüzüne tekrar döneceği görüşünde olanlar şu âyetleri delil göstermektedirler:

“İsa, beşikte ve yetişkinlikte İkehlen insanlarla konuşacak.”⁹³

“Kitap ehlinden her kimse, ölümünden önce ona mutlaka inanacaktır. O da kıyamet gününde onların aleyhlerine şâhitlik edecektir.”⁹⁴

“Şüphesiz o, saat için bir ilimdir. Onun hakkında şüphe etmeyin ve bana uyun. Sırat-ı müstakim işte budur.”⁹⁵

Bu âyetlerden ilk ikisinin metin ve mana bakımından Hız. İsa'nın hayatta olduğu, göğe yükseltildiği ve kıyametin alameti olarak yer yüzüne tekrar indirileceği ile ilgisi bulunmamaktadır. Çünkü birinci âyette İsa,

92 .Münafikun, 63/9-11.

93 .Al-i İmran, 3/46; Maide, 5/110.

94 .Nisa, 4/159.

95 .Zuhuf, 43/61.

“Bebekken ve yetişkinlik çağında insanlara konuşacak,” denilmiştir. Onun, bebekken insanlarla konuştuğu bilinmektedir... Lügatta yetişkinlik olgunluk çağı olan ‘kehl’ ya da ‘kühul’ on sekiz yaşından sonradır. Hz. İsa 30 yaşında vefat ettiğine göre, o, kühul çağında da insanlara konuşmuştur... Acaba şöyle mi denilmek isteniyor: İsa henüz kühul çağına erişmeden öldü, dolayısıyla Allah’ın bu sözü yerine gelmedi; yeryüzüne tekrar inmesi, bu çağa erişmesi ve konuşması için tekrar diriltilmelidir...⁹⁶ Şâyet böyle demek isteniyorsa, henüz yetişkinlik çağına gelmemiş bir insana peygamberlik görevi verilir mi? Verilmemişse, İncil kimin öğretisidir?...

İkinci âyette şöyle denmektedir: “*Kitap ehlinden olup da ölmeden önce İsa’ya inanmayacak kimse yoktur:*” Evet, Ehl-i Kitap’tan olup da muharref olmayan Tevrat ve İncil’i okuyan veya onlardaki bilgilere bir biçimde vakıf olan ya da ölümünden önce okuyacak olan her kişi İsa’nın Allah’ın kulu ve Elçisi olduğunu bilecektir. Tanrı olmadığını bildikleri gibi. Fakat Ehl-i Kitaptan

96 .Bkz. M.Halil Herras, Faslu’l-Makal fi Ref’i’ İsa, Kahire, 1969, s. 18(Mehmet Ünal, Tefsir Kaynaklarına Göre Hz. İsa’nın Ölümü, Ref’i ve Nüzulü Meselesi, İslamiyat, Ekim-Aralık, 2000, s.142’den naklen)

pek çoğu bu bilgisini ya inkâr etmekte, ya gizlemekte ya da kendisini, genel kültüre uyarak herkesin söylediğini söylemeye mecbur hissetmektedir... Bize göre, bu âyet de Hz. İsa'nın tekrar nzl için delil olamaz. Zira Hz. İsa görevini yapabildiği kadar yaptı ve dünyadan ayrıldı. Ehl-i kitabın ona inanması için tekrar gelecekse, çarmıha gererek onu öldürmeye kalkışan Yahudilerden tutun da o gelinceye kadar geçecek olan süre içerisinde gelip-geçmiş, fakat inanmamış olan Ehl-i Kitab'ın tamamı da geri gelecek mi? Böyle bir Şey olabilir mi?...

nc âyette "ﻻﻳﻪ" deki zamir Hz. İsa'ya, "saat" da, kıyametin kopma zamanına işaret ettiği söylenmekte ve âyetin sibak ve siyakı da buna delil olarak gösterilmektedir. Oyle olduğunu farz etsek bile İsa'nın, "Kıyamet vakti için bir ilim" olması, onun ne ölmediğine ne de tekrar yeryüzüne ineeğine bir delil sayılır. Zira, âyette bunu açıkça söyleyen tek bir ifade yoktur. Oysaki Kur'an'da, onun öldüğüne ve tekrar dünyaya gelmeyeeğine dair delil olabilecek âyetler hem daha çok hem de bundan daha açıktır.

Âyete, bir de siyak ve sibakı içerisinde

bakılacak olursa: 57 ve 58. âyetlerde müşriklerle Rasulüallah arasındaki bir tartışmadan; daha doğrusu müşriklerin, Meryem oğlu İsa'nın adının geçtiği her defasında Rasulüallah ile bir tartışma başlattıklarından söz edilmekte; 59. âyette ise, Hz. İsa'nın peygamberlikle onurlandırılmış ve İsrail oğullarına örnek kılınmış bir insan olduğundan söz edilmektedir. Onun ne tanrı ne de melek olduğu asla söz konusu değildir. Daha sonraki 60. âyete: *“Eğer dileyseydik biz, sizin yerinize geçirmek üzere içinizden melekler yaratırdık”*⁹⁷ denilmiştir...

Görülüyor sadedinde olduğumuz âyetin sibakında Hz. İsa'nın tekrar dünyaya geleceği değil, Allah'ın kudreti söz konusudur. İsa'nın babasız olarak yaratılması da Allah'ın kudretinin başka bir delilidir. Hatta, mucize olarak İsa'nın elinden ölüyü dirilttiğini bizzat göstermesi de O'nun, öldükten sonra insanları tekrar nasıl dirilteceği bilgisine götüren bir delildir. Bu yüzden burada İsa, müşriklerin inanmaya yanaşmadıkları kıyamet ve öldükten sonra diriltirme hususunda, Allah'ın kudretine dair bir

97 .Zuhruf, 43/60.

bilgi kaynağı olarak takdim edilmiş olduğu pekalâ söylenebilir!

“Şüphesiz o, saat için bir ilimdir...” sözünü, çoğunlukla müfessirler, Hz. İsa hakkındaki görüşlerine göre âyete mana vermişlerdir. Onun ölmediğine ve tekrar yeryüzüne döneceğine inananlar, bunu kıyametin alameti olarak değerlendirmişlerdir. Fakat, Muhammed Esed, Tabiûndan Katâde, Hasan el-Basrî, ve Said b. Cübeyr’e atfederek bu âyette “**إنه**” deki zamirin İsa’ya değil, Kur’an’a raci olduğunu; Taberî, Bağavî ve İbn Kesir’in de aynı kanaatte olduğunu söylemiş ve âyet şöyle mana vermiştir: *“Bakın, bu [ilahî kelam] Son Saati[n geleceğini] bildiren bir araçtır. O halde Son Saat hakkında hiçbir şüpheye kapılmayın ve bana uyun: dosdoğru yol[yalnız] budur.”*⁹⁸ Görülüyor ki, âyette “**إنه**” deki zamirin mercii müfessirler arasında tartışılan bir konudur; kimi İsa’ya râcidir derken kimi de Kur’an’a raci demiştir.

Şu hususun da altı mutlaka çizilmelidir: Hz. İsa’nın tekrar dünyaya döneceği hususu, İslam’da ve tarihin hiçbir döneminde inananlar

⁹⁸ .Bkz. Muhammed Esed, Kur’an Mesajı (çev. Cahit Koytak, Ahmet Ertürk), III/1006.

için bir iman /inanç konusu olmamıştır. Eğer Hz. İsa, tekrar yer yüzüne dönecek olsaydı bu, spekülatif yorumlara bırakılmayıp mutlaka vahiy yoluyla açıkça bildirilmeli ve Mü'minlerin inanç esasları içerisinde yer almalıydı. Çünkü Peygamberleri gönderen Allah, onlara imanı farz kılmıştır...

Sonuç: Yukarıda da değindiğimiz gibi, bu asırda, Allah'ın kelâmındaki kavramları ve târihi olayları anlamanın en garantili yolu, dil gerçeğini göz ardı etmeksizin mümkün olduğu ölçüde, öncelikle Kur'an'dan, icap ediyorsa Yüce Yaraticının varlıklar için koyduğu doğa /tabiat kanunlarından da yararlanarak anlamaktır. Söz konusu Hz. İsa'nın ölüp-ölmediği ve yeryüzüne tekrar döneceği sorunu olunca bu hususta dil, Kur'an ve biyolojik kanunlar göz ardı edilerek sırf rivâyetlerle tatmin edici bir çözüme ulaşmak mümkün gözükmemektedir. Zira tartışılan yönleriyle Hz. İsa, hem gayb hem de iman konusudur. Onun, biyolojik kanunlara aykırı olarak babasız yaratılması; bebekken insanlara hikmetli sözler söylemesi; elçilik döneminde elini dokunmasıyla hastaları tedavi etmesi, ölülere diriltmesi gibi harikulâde görünümüleri izhar etmesi; ölümü, Allah'ın katına yükseltilmesi,

kıyamet için bilgi olması, tarihin derinliklerine ait gaybî bilgilerdir. Müslümanlar, *sadiku'l-va'di'l-emîn* tarafından haber verildiği için; başak bir deyişle, Allah'a ve Âhiret gününe inandıkları için doğrulayıp tasdîk etmektedirler.

Hız. İsa'nın ölmediği; ruh ya da bedeniyle birlikte canlı olarak semaya çıkarıldığı; orada yaşamakta olduğu ve âhir zamanda dünyaya tekrar döneceği hususunda Kur'an'da tek bir âyet ya da Rasulüllah (s.a.v.)'den nakledilmiş ikna edici sahih bir hadis bulunmamaktadır. Bunun aksine Allah Taalâ, Yahudilerin öldürme teşebbüsleri karşısında onu teskin ve teselli maksadıyla: *"İsa, biz seni öldüreceğiz /müteveffike, katımıza yükselteceğiz /rafiuke ileyye ve seni insanların elinden kurtarıp temizleyeceğiz..."* buyurmuştur. Ayrıca Hız. İsa'nın ağzından: *"Rabb'im, ben onların arasındayken ne yaptıklarımı görüp gözetliyordum. Beni öldürdükten sonra onları sen gözetlemektesin..."* dediği Kur'an'da sabit ve gerçektir. O halde bu iki âyet, tefsir ve te'vile ihtiyaç kalmaksızın İsa'nın öldüğünün açık delili sayılmalıdır. Ayrıca, bizim burada yaptığımız gibi, tartışmaya zemin oluşturduğu söylenen '*müteveffike*' ve '*rafiuke ileyye*' cümleleri de

akademik teknik bir çalışmayla dil bağlamında ve Kur'an bütünlüğü içerisinde tahkik ve tespit edilmek ve aynı manayı taşıyan âyetlerle karşılaştırmalı olarak değerlendirmek suretiyle ikna edici bir kanaate varılmalıdır.

Biz, Rasulüllah(s.a.v.)'dan bize ulaşan ikna edici sahih bir beyân bulunmadığı, nakledilenlerinse senet ya da metin açısından bir takım problemleri olduğu için Kur'an'ı tefsir yöntemleri içerisinde en garantili olanını seçtik; dil gerçeğini göz önünde bulundurduk, Kur'an'ı Kur'an ile anlamaya çalıştık. Zira mütevatir olma şartlarını haiz olmayan /ahad haberler, her zaman yakîn /bilgi ifade etmediği için; karakterleri icabı çoğunlukla zan ifade etmektedirler. *"...Kuşkusuz zann, hakkı /gerçeği söylemez."*⁹⁹ Dolayısıyla zanna dayalı kanaat ve görüşlerden ikna edici fikirler de üretilemez; onlarla ancak tartışmalara yeni boyutlar kazandırılmış olur...

Şunu da belirtmeliyiz ki, Allah'ın canlılar için koyduğu kanunlar bellidir: "Her canlı, mutlaka ölümü tadacaktır."; "Hiç kimseye ebedîlik verilmemiştir"; "Ölmüş bir insanın, yaşamak ve

görev icra etmek üzere bir kere daha dünyaya dönme imkân ve ihtimali bulunmamaktadır...” Bunlar, Kur’an’da sarîh olarak açıklanmışken Hz. İsa’nın ölmediğini iddia etmek, canlı olarak ve bedeniyle birlikte semaya yükseltildiğini ve orada; İbn Arabî’ye yaslandırarak utarid /merkür yıldızında yaşamakta olduğunu¹⁰⁰; insanları kurtarmak maksadıyla yer yüzüne tekrar döneceğini söylemek Allah’ın âyetlerine ve doğal kanunlara aykırı bir dil kullanmak anlamına gelmez mi!?

Hız. Muhammed, bütün insanlara gönderilmiş en son peygamberdir. Kur’an, onun hayata uygulayarak tebliği ettiği evrensel bir mesajdır. Rasûlüllah’ın vefatından sonra Allah’ın koruması altında bulunan Kur’an, yeryüzünde bulunduğu sürece mehdî /yol gösterici; dolayısıyla yegâne kurtarıcıdır. O, genelde insanlık âlemine,¹⁰¹ özel olarak da muttakî mü’minlere “hidâyetten ve furkandan (iyiyi kötüden, gerçeği geçek olmayandan ayırt edici)

100 .İbn Arabî, utuhatu’l-Mekkiye, s.362. Muhammed İkbâl, Cavidnâme, çev. Prof. Dr. Annemarie Schimmel, Kırkambar Yayınları, İstanbul, 1999, s.176’dan naklen.

101 .Bakara, 2/185.

yol göstermeler ve açıklamalar olarak indirilmiş ilâhî bir kılavuzdur.”¹⁰²

Ayrıca İslâm’da Peygamberler, iman ilkelerinden birisidir. Hz. İsa ve diğer peygamberlerle ilgili haberler Kur’an’da gaybın haberleri olarak anlatılmakta ve anlatıldığı şekliyle inanmak gerekmektedir. Gaybın haberleri de, ancak Allah’ın, Elçisine vahiy yoluyla bildirmesiyle alınır. Hz. Peygambere zaman zaman: *“Bunlar sana vahy ettiğimiz gaybın haberleridir. Eğer, bunları biz haber vermeseydik, sen bilemezdin,”*¹⁰³ denilmesi bundan dolayıdır. Şâyet Hz. İsa ölmemiş, semaya yükseltilmiş ve tekrar yeryüzüne gelecek olsaydı, bunlar mutlaka Kur’an’da açık olarak yer alması gerekirdi. İman esaslarından olan bir konu, spekülâtif yorumlara; özellikle de Kur’anla çelişkili rivâyetlere bırakılamaz.¹⁰⁴ Âyetleri ve anahtar kelimeleri, maksadını aşacak tarzda zorlama yorumlarla gaybî haberler tahkik edilemez. Hz. İsa ile ilgili

102 .Bakara, 2/2.

103 .Bkz. Al-i İmran, 3/44; Yusuf, 12/102.

104 .Bu hususta Rasûlullah’a nispet edilen hadisler hakkında bkz.Prof. Dr. Hayri Kırbasoğlu, Hz. İsa (as) Gökten İndiren Hadislerin Tenkidi, İslamiyat, Ekim-Aralık, 2000, s. 147 vd.

Not. Hz. İsa hakkında geniş bilgi için ‘İslamiyât’ın Ekim-Aralık 2000 sayısı mutlaka okunmalıdır.

Kur'an'da yer verilmeyen bu gibi hususların inkârının, İslâm'da küfür sayılmaması, bu hususta söylenenlerin aslının olmadığına dair önemli bir delilidir.

Sözün özü: Hz. İsa, bir beşer ve elçidir; kendinden önceki peygamberler ve sonraki Hz. Muhammed gibi tebliğ görevini icra etmiş, vâdesi yettiğinde arkasında yazılı olmayan İncil öğretileriyle birlikte on iki havari bırakarak ölmüştür. Şu anda diğer peygamberler ve şehitlerle birlikte cennette, bizim idrakten âciz olduğumuz bir manada, kendilerine lütfedilen nîmetler içerisinde mutlu ve müreffeh olarak yaşamaktadır. Onun, tekrar dünyaya dönmesi "*Hakk'ın kavlınce...*" asla söz konusu değildir.

İlâve olarak belirtmeliyiz ki, Allah semada değil ki, İsa da orada, O'nun yanında olsun!... İkinci olarak iddia sahiplerinin sema tasavvuru nedir bilemeyiz, ama gerçeğin ifadesi bakımından dünya seması, bilim ve teknolojinin ortaya koyduğu uzay tasavvuruna nispet ettiğimizde, bir mekân olarak nitelendirilmesi dahi mümkün değildir. Hatta denilebilir ki, kendisini kuşatan atmosfer tabakasıyla birlikte dünyanın da içinde yer aldığı güneş sistemi bile,

uzay kapsamı içerisinde bir nokta kadar da olsa görülmesi mümkün değildir. O halde, bizim açımızdan uçsuz-bucaksız olan uzaya, yaratıcısı Allah'ı hapsedmek aklın ve eşyanın tabiatına aykırı düşmez mi!?...

“Rabb’imiz! Bize doğru yolu gösterdikten sonra kalplerimizi saptırma ve katından bize rahmet lütfeyle! Şüphesiz sen, vaadinden asla dönmezsın.”¹⁰⁵

27-06-2002

105 .Al-i Imran, 3/8.

Not. Hz. İsa hakkında geniş bilgi için ‘İslamiyât’ın Ekim-Aralık 2000 sayısı mutlaka okunmalıdır.